

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

KIMUTATÁS

az erdőbirtokosok által az 1908. év őszén eladásra bejelentett erdei famagvakról.

Folyó szám	A birtokos		Az eladható famagvak		Megjegyzés
	neve	lakása, utolsó posta	mennyiség	egység ára	
				K f.	
1	<i>I. Jegenyefenyő :</i> M. kir. erdőgondnokság ...	Horgospatak, Szatmár m.	500 kg	1 —	
2	<i>II. Erdei fenyő :</i> Gr. Königsseg erdőhivatala	Poroszká, up. Illava, v. áll.	100 kg	5 60	A mag 1909. febr. és márcz. hóban fog elküldetni
3	<i>III. Sima fenyő :</i> Hg. Batthyány Strattmann erdőhivatala...	Nagykanizsa	200 kg	30 —	Simafenyő toboz
4	<i>IV. Kocsános tölgy :</i> M. kir. főerdőhivatal ...	Nagybánya	100 hl		
5	Debreczen sz. kir. város...	Debreczen	20 hl		
6	<i>V. Kocsántalan tölgy :</i> M. kir. főerdőhivatal ...	Nagybánya	50 hl		
7	<i>VI. Amerikai dió :</i> Frigyes kir. herczeg erdőhivatala ...	Főherczeglak, Dályok és Majs	200 hl	8 —	Baranyavári vas- uti állomáson. Zsákok önkölt- ségen
8	<i>VII. Kaliforniai juhar :</i> Besztercebánya sz. k. város	Besztercebánya	20 kg	2 50	
9	<i>VIII. Amerikai kőris :</i> M. kir. állami erdőhivatal	Ujvidék	3 q		
10	<i>IX. Ákác :</i> Gr. Teleki László Gyula erdőhivatala ...	Jeder	80 kg	— 85	
11	Huszár-féle hitbizományi uradalom erdőhivatala...	Peröcsény, Hont vármegye	15—20 q	55 —	

A mag 1909. febr.
és márcz. hóban
fog elküldetni

Simafenyő
toboz

Baranyavári vas-
úti állomáson.
Zsákok önkölt-
ségén

IRODALOM.

A könyvpiaçz uj termékei.

Wagner János: Magyarország gymnövényei. A m. kir. földmívelésügyi miniszter kiadványa. Budapest, 1908. 12 táblán 51 színes és 210 szöveg közti képpel. Ára 3 K.

Földmívelésügyi miniszter: Magyarország földmívelésügye az 1906. évben. Budapest, 1907.

Klir Antal dr.: Die Bauten der Kommission für die Kanalisierung des Moldau- und Elbe-Flusses in Böhmen. Prag, 1908.

Die Aufforstungen im Bereiche der Bauten der Kommission für die Kanalisierung des Moldau- und Elbe-Flusses in Böhmen (Beilage zur Vereinschrift des Böhmisches Forstvereines. Heft 2, 1908—1909.) Prag, 1908.

Schwappach Ádám dr.: Die Kiefer. Wirtschaftliche und statische Untersuchungen der forstlichen Abteilungen der Hauptstation des forstlichen Versuchswesens in Eberswalde. Neudamm, 1908. Neumann I. Ára 5 M.

Schelle E.: Die winterharten Nadelhölzer Mitteleuropas. Stuttgart, 1909. Ulmer E. 173 képpel. Ára 7 M.

Schiffel Adalbert: Form und Inhalt der Tanne. Wien, 1908. Frick W. Ára 4 K.

Mitteilungen über die Verhandlungen der Sektion für Land- und Forstwirtschaft und Montanwesen des Industrie- und Landwirtschaftsrates. Wien, 1908. Frick W. Ára 3 K.

Jugoviz Rud. Antal dr.: Wald und Weide in den Alpen. I. Bevezető rész. Wien, 1908. Frick V. kiadása. Ára 5 K.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj főiskolai tanár. Téglás Károly m. kir. főerdőtanácsosnak a földmívelésügyi miniszteriumba történt behívásával megüresedett a folyó év tavaszán erdészeti főiskolánkon az erdőhasználati tanszék, melynek ideiglenes ellátásával *Krippel Móricz* m. kir. erdőmester bizatott meg. A király alább olvasható legfelső elhatározásával Krippel Móriczot rendes tanárrá nevezvén ki, a tanszék ujból betöltetett. Örömmel üdvözljük az uj tanárt, aki a fiatalabb erdészgeneráció egyik legtehetségesebb tagja, fontos és szép állásában, amelyben nagy hasznára lehet a magyar erdőgazdaságnak.

Krippel Móricz, miután az erdészeti akadémiát 1890-ben kitűnő

eredményével elvégezte és a reákövetkező évben katonai kötelezettségének eleget tett, a beszercezbányai m. k. erdőigazgatóságánál lépett szolgálatba, de már 1893 tavaszán Csikmegyébe helyeztetett át, ahol azután mint a gyergyószentmiklósi erdőgondnokság vezetője működött hosszasan. Ebben az állásban lett a múlt évben erdőmesterré. Aligha csalódunk, ha éppen kiváló képességeinek és az ottan irányában megnyilvánuló köztisztletnek tulajdonítjuk, ha főnökei oly hosszú ideig alkalmazták e nehéz és kényes, de tehetségeinek kifejtésére széles körben alkalmat mégsem nyújtó állásban.

Az Erdészeti Lapoknak Krippel Móríczt több geodéziai cikk révén régi munkatársa. Ismeretes és széles körben használatos továbbá az általa szerkesztett igen czélszerű és könnyen kezelhető szövegrakó.

Az állami erdőtiszték létszámrendezéséről az 1909. évi állam költségvetés indokolása a következőket tartalmazza. Első sorban kimutatja, hogy az állami erdőknél az V. f. o.-ban 1, a VI.-ban 4, a VII.-ben 29, a VIII.-ban 10 új állás, az állami kezelésbe vett községi erdőknél az V. f. o.-ban 1, a VI.-ban 2, a VII.-ben 16, a VIII.-ban 6 új állás, végül az erdőőri szakiskoláknál a VII. f. o.-ban 1 új állás vétetett fel, ellenben az állami erdőknél 31, a községiéknél 17 főerdészi, továbbá 13, illetőleg 8 erdészi állás meg fog szűnni. Ezek szerint az erdőfelügyelőségi személyzet a létszámrendezés keretén kívül marad.

A létszámrendezés mérvére és további folytatására vonatkozólag szó szerint a következőket olvassuk az indokolásban:

„Ez a létszámrendezés messze mögötte marad azon létszámarányosítási kulcsnak, amely a főiskolát előképzettséggel bíró létszámok részére általában megállapított, s ha ennek dacára az 1909. évi előirányzatban csakis ezen mérsékelt rendezés iránt tesztek javaslatot, ez kizárólag azért történt, mert ezen tisztikar által élvezett fa- és földjárandóságokra való tekintettel, az egyforma elbánás szempontjából, a továbbmenő rendezés pénzügyi nehézségekbe ütközött. Ki kell azonban jelentenem, hogy tekintettel az állami erdőtiszték főiskolai előképzettségére, a létszám ennek megfelelő javítását már a kincstár jól felfogott érdekében is

sürgősen végrehajtandó feladatnak tekintem, s mihelyt a fa- és földjárandóság tekintetében a kincstár és a tisztikar érdekeit egyaránt biztosító oly megoldást találok, amely ezen illetmények további kiszolgáltatását vagy megváltását mellőzhetővé teszi, azonnal meg fogom tenni már az 1910. évi költségvetési előirányzat során erre vonatkozó javaslatomat."

Ez a szöveg, amint ezt már mult számunkban is megjegyeztük, nem azonos azzal a szintén hivatalos forrásból eredő közleménnyel, amely a földmívelési költségvetés ismertetése kapcsán napilapokban megjelent. Ez tehát valószínűleg azt jelenti, hogy az indokolásnak a földmívelésügyi miniszteriumban készült szövegén utólag még a pénzügyminiszteriumban módosítottak. Téves volt azonban az a multkori megjegyzésünk, hogy a költségvetés indokolásában foglalt szöveg a mellékjárandóságok megtartására keres módot. Ez a szöveg az akkor idézett hírlapi közlemény szövegétől csakis abban különbözik, hogy a végleges létszámrendezés mértékére nézve elhomályosította a szöveget. Mig ugyanis a földmívelésügyi miniszter által ajánlott szöveg, a hasonló elméleti előképzettséggel bíró más tisztviselői létszámokkal, a minden tekintetben való egyenlősítésről szól, addig az indokolásbeli szöveg kerüli ennek határozott kijelentését. Már pedig bizonyos, hogy az állami erdőtisztek csakis a teljes egyenlősítésbe egyezhetnek bele, csakis ez hatna teljesen megnyugtatólag. Nem tekintené tudtunkkal a tisztikar azt sem kielégítőnek, ha a létszámrendezésre fordított összeg teljes volna, de az egyes fizetési osztályokba sorozott állások aránya a magasabb állások rovására eltérne az általános sablontól, mert ez is károsítaná a tisztikart a nyugdíj terén és főként erkölcsi tekintetben ismét csak kedvezőtlenebb helyzetbe juttatná.

Meg kell továbbá emlékeznünk arról, hogy Batthyányi Tivadar gróf, az állami tisztsztszviselők országos egyesületének elnöke távirati uton kérte fel ezen egyesület választmányát, hogy az erdőtisztek ügyével foglalkozzék és azt melegen karolja fel. Földes János m. k. erdőtanácsoshoz intézett levélben azonkívül a kormány tagjainál való személyes közbenjárását is kilátásba helyezte. Az állami erdőtisztek bizonyára hálával fognak erről tudomást szerezni.

Végül felemlitendőnek tartjuk e helyen, hogy értesülésünk szerint a földművelési minisztérium ügykörébe tartozó budapesti tisztviselők ezentúl az állami faraktárból 75%-nyi kedvezményvel vehetnek tüzfát. Nem azért említjük ezt itt fel, mert az anyaggal kellően ma sem ellátott tüzifaraktár rentabilitását féltendő, valószínű lévén, hogy még távolabbi vidékekről, még drágábban szállított fát fog 75% árengedménnyel árusítani; az állami erdőkre származó jelentékeny teherről sem szólnunk s arról sem, hogy az ily kedvezményeknek nehéz határt szabni; mert végre is tisztviselői érdekről lévén szó, kicsinyesnek lenni nem szabad. Hanem igenis csodálkozunk azon, hogy a kedvezmény engedélyezésével nem kapcsolatos a létszámarány megfelelő rosszabbítása. Mert nemde az erdőtisztteknél a fa, illetőleg faváltság, amely igaz, hogy 100%-nyi kedvezményt jelent, egyik oka annak, hogy a teljes létszámrendezés körül nehézségek vannak. Ellenben a 75%-nyi engedmény a fa árából már semmiképpen sem alterálja a létszámot. Azt hisszük tehát, hogy ezek alapján az erdőtiszték fajárandósága is legalább 75% erejéig megszűnt, vagy meg kell hogy szűnjék a létszámrendezés akadályának lenni.

Az államerdészet az 1909. évi költségvetésben. Az *állami erdőknél* a rendes bevételek összege az 1908. évre előirányzott 22,025.049 K-ról 23,591.730 K-ra, a rendes kiadások összege 13,647.403 K-ról 15,330.603 K-ra emeltetett. A várható tiszta jövedelem ekként 8,261.127 K-val van előirányozva, 116.519 K-val *kisebb* összegben, mint az 1908. évre.

A *bevételek* emelkedését természetszerűen az épület- és műfa rovatán (+ 914.691 K) és tüzifa rovaton (+ 579.125 K) várja a kormány. Fa, fagyártmányok és faszén után 21,421.211 K, mellékhaszonvételek után 1,700.087 K bevétel van előirányozva.

A *kiadások* közül tetemes emelkedést mutatnak a személyi járandóságok, amelyek az 1908. évi 3,172.126 K-ról 3,521.557 K-ra emelkednek (+ 349.431 K). A többletből 109.135 K esik az állásarányosítás költségeire, 67.250 K az altisztek eddigi 50 K-as ruhaátalányának 100 K-ra való felemelésére, 21.680 K 7 I. oszt. és 8 II. oszt. altiszti állás, továbbá 2 gépészi és 1 gépkezelői állás rendszeresítésére, végül 25.866 K a napidíjak alrovatára esik.

A dologi kiadások közül csupán a kezelési épületek fenntartása című alrovatnak 54.300 K-val történt emelését említjük fel (előirányzat 274.300 K).

Az üzemi és gazdálkodási kiadások rovatán a kiadás 7,658.940 K-ról 8,729.222 K-ra emeltetett (+ 1,070.282 K). Nevezetesebb emelkedést mutatnak a házi kezelés fokozatos életbeléptetése következtében a favágatásról és szállításról szóló alrovatok, amelyek 4,689.761 K-ról 5,371.375 K-ra emelkedtek (+ 681.614 K).

Felemlítendőnek tartjuk még az erdőmivelési hitelnek 845.060 K-ról 905.500 K-ra való emelését (+ 60.440 K). Az indokolás szerint ez részben a munkabérek emelkedése következtében volt szükséges, részben a selyemtenyésztés emelése érdekében a lugosi és apatini kerületekben nagyobb mértékben nevelendő eperfacsemetékre fog fordíttatni. Részünkről helyeseljük, ha az erdészeti közegek, amennyiben ez tulajdonképeni kötelességeik elmulasztása nélkül lehetséges, más közgazdasági ágakat munkájukkal támogatnak, de a költségvetés realitása érdekében és a számviteli törvény követelményeinek megfelelően, szükségesnek tartjuk, hogy a felmerülő üzemi kiadások ne az erdészetet, hanem az illető közgazdasági ágat terheljék. Ilyenek az eperfacsertekre fordított költségek is. Az üzemi költségek különféle alrovatain utalványoztatik a 140 erdőlegény és 126 segéderdőőr járandósága. Erre vonatkozólag a költségvetés, az Országos Erdészeti Egyesület egyik felterjesztésében kifejezett kívánságoknak megfelelően, nevezettek szegődménybérét 400, illetőleg 500 K-ról 600, ill. 700 K-ra emeli, továbbá 60 K ruhaátalányt és azok részére, akik természetben lakást nem kapnak, 100, 120 és 140 K lakpénzt állapít meg. Ez a méltányos intézkedés az érdekeltek körében bizonyára nagy örömet kelt.

Örömmel üdvözljük az üzemi épületek és szállító eszközök című alrovaaton mutatókozó hiteltöbbletet. Az 1908. évi 599.290 K-val szemben itt 799.710 K-t találunk (+ 200.420 K). A beszercezbányai kerületben több fűrész, a máramarosszigetiben egy vízfogógát lesz helyreállítandó a jövő évben, több kerületben pedig erdei utak építése nagyobb arányokban vált szükségessé.

A közterhek az 1908. évi 1,663.456 K-ról 1,823.809 K-ra emelkednek (+ 16 0.353 K). A többletből 80.000 K esik a zborói,

26.000 K a rózsahegy-i internátusok felállítására, amelyek tudvalevőleg erdőőri gyermekek nevelésére fognak szolgálni.

A *rendkívüli kiadások* összege 1,127.429 K. Ezek közül az átmeneti kiadások (legnagyobb részét vasuti hozzájárulások) 194.215 K-ról 249.429 K-ra (+ 55.214 K), a beruházások 625.200 K-ról 878.000 K-ra emelkednek (+ 252.800 K). Kezelési és üzleti építkezések rovata alatt 480.000 K, tehát 125.700 K-val több van előirányozva, mint a f. évre, miután a kezelés és üzem belterjesége új építkezéseket tesz szükségessé.

Az „erdei pályák és egyéb szállítási berendezések költségei” című rovaton 262.000 K (+ 101.100 K) a hitelszükséglet.

Az *állami kezelésbe vett községi erdőknél* a rendes kiadások az 1908. évi 2,161.308 K-ról 2,369.932 K-ra emeltettek (+ 208.624 K). A többletből 108.624 K esik a személyi járandóságokra, 100.000 K a dologi kiadásoknál az utazási költségekre. A létszámrendezésre eső többlet 55.247 K, lakbértöbblet 40.820 korona.

A rendkívüli kiadások 30.600 K-ról 34.466 K-ra emelkednek.

A rendes bevételek a f. évre előirányzott 867.085 K-ról 900.508 K-ra emelkednek.

Az *erdőfelügyelőségek* költségvetésével kapcsolatban csodálkozásunkra ott látjuk az ornithologiai központ költségvetését is, holott az az erdőfelügyelőségi osztály hatásköréből elvonatott.

A rendes kiadások 483.702 K-ról 528.355 K-ra nőnek. A többletből személyi járandóságokra 14.501 K esik (ebből 11.810 K lakbértöbblet). A létszámarányosítás az erdőfelügyelőségre nem terjed ki. 15.550 K a többlet az utiköltségeknél.

Az *erdőőri szakiskoláknál* a rendes kiadások 192.941 K-ról 234.525 K-ra emelkednek. A többlet főleg a házi kezeléssel kapcsolatos gazdálkodási kiadásoknál áll elő. Viszont a bevételek is tetemesen emelkednek, még pedig 117.411 K-ról 207.519 koronára.

Az *Országos Erdei Alap* bevételei és kiadásai egyaránt 175.000 K-ról 190.000 K-ra emeltettek. A kiadások között ott szerepelnek az erdészeti kísérletügy kiadásai is, az Országos Erdészeti Egyesületnek az a javaslata tehát, hogy az erdészeti kísérletügy előirányzata az országos erdei alap költségvetéséből

emeltessék ki, az 1909. évre vonatkozólag még nem vétetett figyelembe.

Az *állami segély kopár területek befásítására* változatlanul 400.000 K-val irányoztatott elő.

Az erdőmérnöki czim az államerdészetnél. Az 1909. évi államköltségvetés indokolásában a földmivelésügyi miniszter az országgyűlésnek bejelenti, hogy a tárczája ügykörében alkalmazott állami erdőtisztek czimeit a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola új szervezeti szabályzatának megfelelően módosította. Az új szervezeti szabályzat szerint ugyanis a felsőfoku erdészeti szakképzés az említett főiskolának erdőmérnöki szakosztályán történik s azok a hallgatók, akik a főiskolai tanfolyamot az 1907—8. tanévtől kezdve végézik, az új államvizsgálati szabályzat értelmében erdőmérnöki oklevelet nyernek.

Abból a szempontból tehát, hogy az államerdészetnél használatos czimek az említett szervezeti és államvizsgálati szabályokkal, valamint az ezek alapján kiadandó erdőmérnöki oklevelekkel összhangzásban legyenek, más hasonló szolgálati ágazatok körében használatos czimzések mintájára a miniszter erdőmester helyett *főerdőmérnök*, főerdész helyett *erdőmérnök*, erdész helyett *segéd-erdőmérnök*, erdészjelölt helyett *erdőmérnökjelölt* s végül erdőgyakornok helyett az *erdőmérnökgyakornok* czimzést szándékozza életbeléptetni és ennek megfelelően az illető tisztii állások már az 1909. évi költségvetésben is az új elnevezéssel szerepelnek.

Kétségtelen, hogy kezdetben kissé szokatlanul hangzanak az új czimzések s lesznek, akik a tisztas, régi főerdész-czim letünését az állami szolgálatban sajnálni fogják. Másfelől azonban nem lehet tagadni, hogy az új czimek az erdészeti szak külső érintkezésében, a nagyközönséggel szemben sok félreértésnek elejét veszik, aminek jelentőségét a gyakorlati életben, amelyben, bármennyire helytelenítsük, a belső tartalom mellett a külsőségeknek is nagy szerep jut, nem szabad kicsinyelnünk.

Teljesen megoldottnak azonban ezzel az erdőtisztii czimkérdést még nem tekinthetjük. Nincs megvédve az új czim bitorlás ellen, főként pedig csak részlegesen van az állami erdőtisztek új czimzése által elismerve az, hogy a főiskola által a jövőben nyújtott

képesítéssel az eddigi minden jogi vonatkozásban egyenértékű. Vagyis visszaható erővel elnyerték az eddigi végzettségű erdőtisztek czimeik egy részében az erdőmérnöki czimzést, de nincsenek feljogosítva sem ők, sem a magánszolgálatban álló társaik az okleveles erdőmérnöki czim viselésére. E tekintetben, úgy látszik, csak a mérnöki czimnek általános rendezésekor várható kedvező megoldás. Remélhető, hogy ez a kérdés a műszaki kamara intézményétől talán különválasztva, belátható időben megoldásra jut. Az állami erdőtisztek mostani czimváltozása tehát nem valósítja meg azt, amit az Országos Erdészeti Egyesület az 1901. évben kívánt s amit már a főiskola reformja alkalmából 1904-ben is sürgettünk (E. L. 1904. 825. old.), hogy t. i. a korábban kiadott honi oklevelekre, nemkülönben az 1867. év előtt Ausztriában kiállított felső államvizsgai oklevelekre nézve is kimondassék, hogy tulajdonosuk az okleveles erdőmérnöki czim viselésére jogosult. Nem volna ennek az a célja, hogy a magánszolgálatban is a régi, megszokott czimek feltétlenül ujjakkal cseréltesse fel, hanem hogy a főiskolai műszaki kvalifikációt jelezné kétséget kizáró módon.

Az erdővásárlási alap az 1907. évben. Az 1907. év folyamán az erdővásárlási alapból Clary-Aldringen Siegfried gróf zborói birtokát (4700 kat. hold) vette meg a földmivelésügyi miniszter 1,210.773 K 43 f-ért, a matheóczi 543.74 kat. hold terjedelmű erdőbirtokot 307.390 K-ért, Makray László kismuncseri 300 holdas birtokát (Hunyad m.) 205.000 K-ért stb. A vásárolt birtokok összterülete 6027.99 k. hold.

Az 1907. év végéig az erdővásárlási alapból vásárolt birtokok területe 141.364.94 kat. hold, míg viszont az állam 41.618.72 kat. hold oly erdőt adott el, amelyek faértéke az erdővásárlási alapba folyt be.

Bosznia és Hercegovina erdészetről a közös pénzügyminiszternek az 1909. évi közös költségvetéshez csatolt jelentése a következő tájékoztató adatokat közli. A jelentés szerint a most annektált tartományok összes erdőterülete 2,572.664 ha, vagyis az összterületnek nem kevesebb, mint 50.4%-a. Ebből szálerdő

1,519.950 *ha* (59·1⁰/o), sarjerdő 566.168 *ha* (22⁰/o) és cserjés 486.546 *ha* (18·9⁰/o). Ez utóbbiak alatt a legeltetés által elsatnyult cziheresek értendők. Birtokjogi minőség szerint van kincstári erdő 1,952.874 *ha* (76·3⁰/o), vakuferdő (vallásalapítványi erdő) 19.578 *ha* (3·2⁰/o) és magánerdő 619.790 *ha* (23·7⁰/o). A kincstári erdők fanemek szerint következőképpen oszlanak meg: Az 1,366.670 *ha* (70⁰/o) területű szálerdőből 26·7⁰/o esik a tiszta fenyvesre, 39·8⁰/o a bükkre, 7·4⁰/o a tölgyre, míg 26·1⁰/o a vegyes erdő. A 350.868 *ha* (18·0⁰/o) területű sarjerdőből 38⁰/o a tölgy, 62⁰/o vegyes. Végül van 235.336 *ha* (12⁰/o) cserjés.

Az 1897—1906. években átlag évenként 3,556.165 *m*³ fát termeltek Bosznia és Hercegovina erdeiben, de ebből 55·79⁰/o esik az ingyenesen kiszolgáltatót szolgálmi fára és csupán 44·21⁰/o a faeladásra. A fűrészipar az 1901—1907. években évenként átlag 414.535 *m*³ puha épületfát és fűrészárut exportált, melynek legnagyobb része, 39·66⁰/o, Délolaszországba, Szardíniába és Szicíliába szállított. Ezek után következnek Egyptom 14·46⁰/o-kal, Magyarország 13·77⁰/o-kal, Ausztria 6·53⁰/o-kal, Franciaország 5·78⁰/o-kal, Tunisz és Északnyugatafrika 3·53⁰/o-kal, Spanyolország 3·02⁰/o-kal, Németország 2·84⁰/o-kal, Szenegal és Nyugatafrika 2·79⁰/o-kal, Angolország 2·64⁰/o-kal, Németalföld 1·34⁰/o-kal stb.

Bosznia és Hercegovina kivitele fában és faszénben 1898-ról 1906-ig 739.240 *q*-ról 5,606.992 *q*-ig tehát óriási mértékben emelkedett, míg a behozatal 147.681 *q*-ról 45.121 *q*-ra süllyedt. Az 1906. évben kivitt 5·61 millió *mm* fa és faszén értéke 28·11 millióra tehető és következőképpen oszlik el:

	millió <i>q</i>	Érték millió K-ban	Az összes ért.-nek
Fűrészáru	2·90	20·21	71·89 ⁰ /o-a
Épület és műfa	1·35	4·76	16·90 ⁰ /o-a
Tüzifa	0·80	0·64	2·30 ⁰ /o-a
Talpfa	0·18	0·59	2·11 ⁰ /o-a
Donga és egyéb hasított			
faáru	0·22	1·52	5·43 ⁰ /o-a
Faszén	0·09	0·38	1·37 ⁰ /o-a

Bosznia és Hercegovina 1909. évi költségvetése, amelyet a közös pénzügyminiszter mostanában terjesztett a delegációk.

elé, az erdészetre vonatkozólag a következő főbb adatokat tartalmazza.

A) Szükséglet.	I. Személyi járandóságok	892.000 K
	II. Dologi kiadások --- ---	193.942 "
	III. Erdőgazdasági kiadások	1,157.421 "
	Összesen --- ---	2,243.363 K.

Az erdőgazdasági kiadások között szerepel többek között a házi kezelésben lévő kerületek termelési stb. szükséglete 960.000 K-val, az erdőmivelés és bekerítés 79.200 K-val és a zupanjaci karsztbefásítási munkálatok 36.736 K-val.

A *rendkívüli szükségletek* 103.373 K összegében erdészlakok építésére 50.000 K, határ- és üzemrendezésre 35.373 K van előirányozva. A rendes és a rendkívüli szükséglet végösszege 2,346.736 K.

Ezen kiadásokkal szemben a *fedezet* a következő:

a) tőár szerint, szabadkézből eszközölt elárusítás	135.000 K
b) ajánlat útján tőár szerint " "	284.000 "
c) szerződésileg megállapított faárak szerint	
történő eladás --- --- --- --- --- ---	1,790.000 "
d) Házi kezelésben folytatott faüzem --- --- --- ---	1,370.000 "
1. Faeladás után összesen --- --- --- --- ---	3,579.000 K
2. Erdőkárok megtérítése --- --- --- --- ---	88.000 "
3. Mellékhaszonvételekből --- --- --- --- ---	112.300 "
Összesen --- ---	3,779.300 K.

Házilag os erdőgazdálkodás a tótsóvári erdőhivatal és lippai főerdőhivatal kerületében. Értesülésünk szerint a földmivelésügyi miniszter a tótsóvári m. kir. erdőhivatal u. n. diósgyőri uradalmában, valamint a lippai főerdőhivatal tótváradi, berzovai és dorgosi erdőgondnokságaiban a természetes erdőfelújítás elveinek érvényesítése mellett a faanyagok házilag os termelését és raktáron való értékesítését rendelte el s egyben intézkedett, hogy úgy a diósgyőri, mint a lippai uradalomban a meglévő erdőgondnokságok kikerekítésével és területük apasztása mellett egy-egy új erdőgondnoksági kerület létesíttessék.

Amidőn a földmivelésügyi miniszternek az ugysis ijesztően apadó tölgy erdőgazdaságok fejlesztése érdekében tett ezen intézkedését örömmel üdvözljük, felemlítjük azon igen helyeslendő rendelkezését is, hogy azokat a gazdálkodó és ellenőrző erdőtiszteket, akikre e fontos feladatok sikeres megoldásának teendői várnak, a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületébe küldötte, hogy ott a házilag os erdőgazdálkodás eljárásait helyszini tanulmány tárgyává tegyék.

Cyklon a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében. A szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében f. é. augusztus hó 16-án erős cyklon pusztított, mely a kudsiri m. kir. erdőgondnokság fenyveseiben egy helyen és egy darabban mintegy 120 kat. hold erdőnek hozzávetőlegesen 15000 m^3 fatömegét döntötte le.

Ugyanott ezenkívül elszórtan mintegy 15 hold erdő bükk- és fenyőfaállományát rongálta meg.

A gotuli erdőgondnokságban már lényegtelenebb károkat okozott, amennyiben ott három csoportban és összesen csak mintegy 11 kat. holdnyi erdő esett áldozatul a cyklon pusztításának.

Erdei tüzek. A hosszantartó őszi szárazság következtében ismét több helyről érkezik erdei tüzek hire. Így különösen Gömör megye több helyén okozott a tűz nagyobb károkat. Rimabányán a község erdejében keletkezett a tűz, amely átterjedt a rimamurány-salgótarjáni vasmű-részcénytársaság erdejébe is. Nyustya község erdejét állítólag a mozdony szikrája gyújtotta meg. Ez a tűz Fáy Gyula főispán erdejébe is átterjedt és tetemes kárt okozott.

Nagyterjedelmű erdei tüzek voltak Boszniában is Konjicza táján és az amerikai erdők tűzkatasztrófájáról, a még mindig kiujuló, egész városokat elhamvasztó és sok emberéletbe került tüzekről még mindig újabb és újabb rémhírek járnak be a napilapokat.

A földmivelési miniszterium alkalmazottainak tűzifáárkedvezménye. A földmivelési miniszter a vezetése alatt álló miniszterium, valamint a Budapesten székelő alárendelt hatóságok,

hivatalok és intézeteknél alkalmazott tisztviselők, díjnokok, altisztek és szolgák részére eddig is nyújtott tűzifakedvezményt a legutóbb egyöntetűen szabályozta s az eddig élvezett különböző mérvű árkedvezmények egyidejűleges megszüntetésével a most megnevezett összes alkalmazottak részére az árkedvezményt az V—VII. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknél a budapesti faraktárra a folyó 1908. évre megállapított faáraknak 60⁰/₀-ában, a VIII—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknél, valamint a díjnokok, altisztek és szolgák részére 75⁰/₀-ában állapította meg.

Ezen árkedvezmény mellett az egyes alkalmazottak részére egy naptári évre a következő tűzifamennyiségeket engedélyezte a földmivelésügyi miniszter:

	nős vagy családos	nőtlen
Az V. fiz. osztályba sorozott tisztviselőknék	48 ürm ³	24 ürm ³
A VI. " " " "	44 " "	22 " "
" VII. " " " "	40 " "	20 " "
" VIII. " " " "	36 " "	18 " "
" IX. " " " "	32 " "	16 " "
" X. " " " "	28 " "	14 " "
" XI. " " " "	24 " "	12 " "
" gyakornokoknak --- --- --- ---	20 " "	10 " "
" díjnokoknak --- --- --- ---	10 " "	6 " "
Az I. oszt. altiszteknek (1200 K fiz.) --- ---	14 " "	6 " "
A II. " " (900—1100 K fiz.)	12 " "	6 " "
Az I. " szolgáknak (1000 K fiz.) --- ---	12 " "	6 " "
A II. " " (700—900 K fiz.) és a napibéres segédszolgáknak --- --- ---	10 " "	6 " "

Pályázat füstkárosítások elleni védőszerre. A szász pénzügyminiszter pályázatot irt ki oly eljárásra 1909 december 31-iki terminussal, mely az erdő- és mezőgazdaságban alkalmas a füst elleni védekezésre. Különösen annak a megoldásáról van szó, hogy a nagyobb füstmennyiségekben előforduló kénes és egyéb ártalmas gázok mi módon köthetők le vagy távolíthatók el? 2000 márka jutalomban részesül az, aki az egész szakirodalmat felölelő legjobb munkát nyújtja be s 10.000 márka tiszteletdíjban

az, aki a kérdést alkalmas találmány igénybevétele mellett oldja meg. A feltalált eljárásnak, melynek segélyével a füst és egyéb, a növényi fejlődésre káros hatást gyakorló ipari gázok ártalmatlanná tehető, olyan egyszerűnek kell lennie, hogy annak végrehajtását a füstöt szolgáltató vagy ipari telep bármely tanulatlan munkása is teljesíthesse.

A jutalom a feltaláló részére, anélkül, hogy az találmányának ipari kihasználásában bármikép is korlátoztatnék, két évi kipróbálás után fog kifizettetni.

Vidos Emil.

Halálozások. *Frits Béla* ny. m. kir. főerdész, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, amint utólag sajnálattal értesülünk, még a nyár folyamán elhunyt.

Bakos Vilmos m. k. erdészjelölt, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Nagy-Szeben) elhunyt.

Friedrich József cs. k. udv. tanácsos, a mariabrunni erdészeti kísérleti intézetnek hosszú éveken át érdemdus vezetője, aki lapunk olvasói előtt is ismeretes több találmányának ismertetéséből, rövid idővel nyugalomba vonulása után, szeptember hó 26-án meghalt.

Ebermayer Ernő dr. egyetemi tanár a müncheni egyetem talajtani és agrikultur-chémiai osztályának főnöke, f. é. augusztus hó 13-án Hintersee-ben (Berchtesgaden mellett) hirtelen elhunyt.

Béke hamvaikra!

